

beschikking

Rijkswaterstaat
Noord-Nederland

Zuidersingel 3
Leeuwarden
Postbus 2301
8901 JH Leeuwarden
T (058) 234 43 44
F (058) 234 41 23
www.rijkswaterstaat.nl

Datum	3 juli 2014
Nummer	RWS-2014/30303
Onderwerp	Waterwet; besluit voor het op het Eems-Dollardestuarium lozen van afvalwater afkomstig van ChemCom BV

---

1. Inleiding

De minister van Infrastructuur en Milieu heeft op 29 maart 2013 een aanvraag ontvangen van ChemCom Industries BV (tot 1 september 2013 Dynea BV, verder te noemen ChemCom) om een vergunning als bedoeld in hoofdstuk 6 van de Waterwet (Wtw) voor het verrichten van handelingen in een watersysteem.

De aanvraag betreft het brengen van stoffen, afkomstig van ChemCom, gelegen aan de Oosterhorn 10 in Farmsum op het Eems-Dollard estuarium.

De aanvraag is geregistreerd onder nummer Wtw10743.

De aanvrager is bij brief met het kenmerk 2013-19656, d.d. 3 mei 2013 schriftelijk op de hoogte gebracht van het feit dat de aanvraag op grond van artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) nog onvoldoende gegevens of bescheiden bevat om deze in behandeling te kunnen nemen en is in de gelegenheid gesteld om de ontbrekende gegevens of bescheiden voor 14 juni 2013 aan de aanvraag toe te voegen. De ontbrekende gegevens zijn op 12 juni 2013 ontvangen. Daarmee is de procedure opgeschort met 40 dagen.

Tegelijk met het indienen van deze aanvraag heeft ChemCom BV een aanvraag op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ingediend. De provincie Groningen en de minister van Infrastructuur en Milieu hebben, overeenkomstig paragraaf 3.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en paragraaf 4 van hoofdstuk 6 van de Waterwet, de beslissing op de beide aanvragen gecoördineerd voorbereid.

Op 23 juli 2013 heeft de provincie als coördinerend bevoegd gezag ChemCom verzocht om in te stemmen met verlenging van de beslistermijn met 6 weken. Per brief van 24 juli 2013 heeft ChemCom met het verzoek ingestemd.

2. Besluit

Gelet op de bepalingen van de Waterwet, het Waterbesluit, de Waterregeling, de Algemene wet bestuursrecht en de hieronder vermelde overwegingen besluit de minister van Infrastructuur en Milieu als volgt:

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

- I. De gevraagde vergunning als bedoeld in artikel 6.2, eerste lid, van de Waterwet aan ChemCom Industries BV te Farmsum te verlenen voor het brengen van stoffen op het Eems-Dollard estuarium;
- II. De watervergunning van ChemCom Industries BV, verleend bij besluit van 27 juli 1984, met kenmerk RFR 4409, inclusief alle wijzigingen in te trekken.
- III. Aan de vergunning de volgende voorschriften te verbinden met het oog op de in artikel 2.1 van de Waterwet genoemde doelstellingen.

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Voor een toelichting op de in deze vergunning vermelde begrippen wordt verwezen naar bijlage 1 van deze vergunning.

3. Voorschriften

Voorschrift 1 Soorten afvalwater

1. Het afvalwater dat via het bedrijfsriool van de vergunninghouder geloosd wordt op het oppervlaktewater van het Eems-Dollardestuarium mag uitsluitend bestaan uit de volgende deelstromen:

Procesafvalwater:

- a. afvalwater van gaswassers (*scrubbers*);
- b. afvalwater afkomstig van het reinigen van proces-, verladings-, transport-, tankinstallaties, tankmiddelen en -leidingen;
- c. condensaat afkomstig van stoom-, proces-, verladings-, tankinstallaties-, en tankleidingen (exclusief reactiecondensaat);
- d. regeneratiewater van ionenwisselaars;
- e. spuiwater van de stoomdrum.

Overige afvalwaterstromen:

- f. hemelwater *tank pits* noordelijk terreindeel;
  - g. schone condensaatstromen;
  - h. drainagewater;
  - i. afstromend hemelwater noordelijk terreindeel en verlading;
  - j. spuiwater van de koeltorens;
  - k. laboratoriumafvalwater.
2. Het afvalwater moet worden geloosd, gemeten en bemonsterd zoals is aangegeven in het schema dat is opgenomen in bijlage 3 behorende bij deze beschikking.

Voorschrift 2 Lozingseisen

1. Het te lozen afvalwater zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid, mag gemeten ter plaatse van meetput C27 de in de tabel genoemde concentraties en vrachten niet overschrijden.

Tabel 1¹

parameter	maximale concentratie in een willekeurig genomen steekmonster (mg/l)	gemiddelde concentratie ² (mg/l)	voortschrijdend rekenkundig jaargemiddelde concentratie (mg/l)	vracht (kg per kalenderjaar)
CZV	300	150		
totaalstikstof	30		15	3.300
formaline				4.000
methanol				2.750

¹ De in de tabel opgenomen lozingseisen zijn empirische lozingseisen.

² Het voortschrijdend rekenkundig gemiddelde van 10 opeenvolgende concentraties in etmaalmonsters waarbij de etmaalmonsters niet noodzakelijkerwijs aaneengesloten genomen hoeven te zijn.

Rijkswaterstaat
Noord-Nederland

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

2. De waarden van de in het eerste en tweede lid genoemde parameters dienen te worden bepaald volgens de in bijlage 2 genoemde analysevoorschriften.

Voorschrift 3 Meet- en bemonsteringsvoorzieningen

1. Het te lozen afvalwater dient door doelmatig functionerende voorzieningen voor continue debietmeting respectievelijk bemonstering ter verzameling van representatieve volumeproportionele etmaalmonsters te worden geleid.
2. De meet- en bemonsteringsvoorzieningen moeten op elk moment goed bereikbaar en toegankelijk zijn en voldoen aan algemene veiligheidsaspecten.
3. Het te lozen afvalwater moet te allen tijde door de daartoe aangewezen ambtenaren kunnen worden onderworpen aan continue debietmeting en bemonstering ter verzameling van representatieve monsters.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Voorschrift 4 Registratie

1. De vergunninghouder moet de volgende gegevens betreffende het afvalwater registreren:
  - a. de per etmaal geloosde hoeveelheid afvalwater (m³);
  - b. de per maand in het afvalwater geloosde hoeveelheid formaline, methanol en totaal-stikstof (kg);
  - c. de samenstelling van het afvalwater, zoals gemeten conform het bij de aanvraag gevoegde bemonsteringsoverzicht dat als bijlage 4 bij deze vergunning is gevoegd;
  - d. de aard en hoeveelheid (kg) van de gebruikte grond- en hulpstoffen.
2. De geregistreerde gegevens moeten indien een daarvoor bevoegde ambtenaar daartoe verzoekt voor inzage beschikbaar zijn.

Voorschrift 5 Ongewone voorvallen

1. Indien als gevolg van een ongewoon voorval nadelige gevolgen voor het oppervlaktewaterlichaam zijn ontstaan of dreigen te ontstaan, moet de vergunninghouder onmiddellijk maatregelen treffen, teneinde een nadelige beïnvloeding van de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewaterlichaam zoveel mogelijk te voorkomen, of te beperken en/of ongedaan te maken.
2. Van een dergelijk ongewoon voorval moet de vergunninghouder zo spoedig mogelijk de waterbeheerder in kennis stellen.
3. De vergunninghouder verstrekt de gegevens, zodra zij bekend zijn, met betrekking tot:
  - a. de oorzaken van het voorval en de omstandigheden waaronder het voorval zich heeft voorgedaan;
  - b. de ten gevolge van het voorval vrijgekomen stoffen, alsmede hun eigenschappen;
  - c. andere gegevens die van belang zijn om de aard en de ernst van de gevolgen voor het oppervlaktewater van het voorval te kunnen beoordelen;
  - d. de maatregelen die zijn genomen of worden overwogen om de gevolgen van het voorval te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.
4. Zo spoedig mogelijk na een dergelijk ongewoon voorval moet de vergunninghouder schriftelijk aan de waterbeheerder gegevens verstrekken over de maatregelen die worden overwogen om te voorkomen dat een zodanig voorval zich nogmaals kan voordoen.

Voorschrift 6 Rapportage onderzoek hulpstoffen

In aanvulling op het gestelde in voorschrift 4 moet de vergunninghouder jaarlijks voor 1 april aan de waterkwaliteitsbeheerder rapporteren over de mogelijkheden om de hulpstoffen waarvoor saneringsinspanning A geldt te vervangen door milieuvriendelijker alternatieven.

Voorschrift 7 Contactpersoon

Wijziging van de in de aanvraag aangegeven contactpersoon die is belast met de naleving van het bepaalde of bevolene in deze vergunning, en waarmee door of namens de waterbeheerder in spoedgevallen overleg kan worden gevoerd, moet binnen 14 dagen schriftelijk worden gemeld aan de waterbeheerder.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

4. Aanvraag

4.1 Algemeen

4.1.1 Aanleiding

ChemCom, gelegen aan de Oosterhorn 10 te Farmsum, is een inrichting voor de productie van formaline en kunstharsen.

ChemCom is gelegen bij het Chemiepark te Delfzijl. Op het terreindeel zijn de activiteiten van BioMCN, JPB Logistics en ChemCom sterk met elkaar verweven. Onlangs zijn nieuwe afspraken gemaakt over het eigendom en het beheer van methanol opslag tanks en verlading (zie het bij de aanvraag gevoegde splitsingsverzoek en de daarbij gevoegde tekeningen waarop aangegeven staat welke installaties bij welke vergunninghouder horen). Zo zijn de methanol opslag tanks (T501, T502 en T503) door ChemCom overgenomen van BioMCN en zijn opslag tanks (T2604 en T2605) door JPB Logistics overgenomen van BioMCN.

In overleg met de provincie Groningen wordt de vergunnings situatie van deze drie bedrijven op elkaar afgestemd en zonodig gewijzigd. Als gevolg van een aantal wijzigingen in het eigendom en het beheer van de procesinstallaties/verladinginstallaties op het terrein moet nu de vergunnings situatie van ChemCom worden gewijzigd. De provincie Groningen en Rijkswaterstaat zijn van mening dat er sprake is van verouderde vergunningen. In overleg is besloten dat ChemCom zowel een nieuwe omgevingsvergunning als een nieuwe watervergunning aanvraagt.

ChemCom en BioMCN lozen via de zogenaamde *waste pit* op het Eems-Dollardestuarium. ChemCom en BioMCN beheren deze *waste pit* gezamenlijk en hebben dat per brief van 18 februari 2011 aangegeven. Juridisch gezien zijn beide bedrijven daarmee directe lozers in de zin van de Waterwet.

4.1.2 Bedrijfssituatie

ChemCom, gelegen aan de Oosterhorn 10 te Farmsum, is een inrichting voor de productie van formaline en kunstharsen. De (vergunde) productiecapaciteit van de formalinefabriek is 95.000 ton formaline (100%) per jaar. De (vergunde) productiecapaciteit van de harsenfabriek bedraagt 275.000 ton per jaar.

Milieuzorg

De aanvrager heeft voor het gehele bedrijf een milieuzorgsysteem dat voldoet aan de norm ISO 14001. Dit houdt in dat het bedrijf zodanige (organisatorische) maatregelen heeft geïmplementeerd dat het minimaal in staat is om te voldoen aan de wet- en regelgeving en bovendien invulling geeft aan het continu verbeteren van de milieuprestaties. De doelstellingen van het bedrijf op het gebied van milieu zijn opgenomen in een milieubeleidsverklaring van de aanvrager.

Formalineproductie

Formaline (als 55% oplossing van formaline in water) wordt geproduceerd in twee, bijna identieke, fabrieken FH-1 en FH-2. Formaline wordt gevormd door dehydrogenatie en partiële oxidatie van methanol. De formaline productie is een continu proces. Formaline wordt gevormd uit een reactie van met methanoldamp verzadigde lucht met stoom bij 600°C. Het productieproces bestaat uit verdam-

Rijkswaterstaat
Noord-Nederland

Datum
3 juli 2014

Numero
RWS-2014/30303

ping van methanol, reactie, absorptie en opslag in tanks. Bij FH-1 wordt het afgas van de absorbeur terug de reactor ingevoerd en bij FH-2 is na de absorbeur nog een destillatiekolom toegevoegd. Het eindproduct wordt bij 70°C opgeslagen in diverse tanks.

Harsenproductie

Harsen worden geproduceerd in twee reactoren. Hars (lijm) wordt gevormd door polymerisatie van formaline met ureum en melamine bij 90°C. De twee basistypen die worden geproduceerd zijn ureum-formaline en ureum-melamine-formaline harsen. Het productieproces is een batchproces met voor elke harsvariant een eigen receptuur. Het productieproces bestaat uit de stappen: menging van grondstoffen, reactie, indamping, koeling en opslag van het eindproduct. Hars wordt bij omgevingstemperatuur of geconditioneerd (ca. 20°C) in tanks opgeslagen.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

4.2 Handelingen waarvoor vergunning wordt aangevraagd

De watervergunning wordt aangevraagd voor het brengen van stoffen en warmte in de vorm van koelwater, op oppervlaktewaterlichaam. Dit is gebaseerd op artikel 6.2, lid 1, van de Waterwet.

4.2.1 Beschrijving van het oppervlaktewaterlichaam waarin de handelingen plaatsvinden

De lozing vindt plaats op het Eems-Dollardestuarium als onderdeel van het oppervlaktewaterlichaam Waddenzee. Het waterlichaam Eems-Dollard is een 289 km² groot kustwatergebied (estuarium) met kwelders, zeekeringen, sluizen en dijken en is onderdeel van het estuarium van de rivier de Eems. Als gevolg van de aanwezigheid van eb- en vloed bestaat het water in de Eems-Dollard uit een mengeling van zout water (Noordzee en Waddenzee) en zoet water, voornamelijk afkomstig uit het Duitse achterland via de rivier de Eems. Daarnaast wordt vanuit Nederland in een kleinere mate zoetwater uit het achterland aangevoerd via de sluizen bij Nieuwe Statenzijl, Termunterzijl, en Delfzijl.

In de natuurlijke situatie zijn estuaria met matig getijverschil de plaatsen waar de getijdenwerking van de zee en de afvoerdynamiek van de rivier bij elkaar komen. Door het sterk wisselende waterpeil ontstaat een dynamische en geleidelijke nat-droogovergang met wadplaten en kwelders op het grensgebied. Hierdoor ontstaat een geleidelijke gradiënt in het zoutgehalte van het water en in de structuur van het sediment. De geleidelijke nat-droog-, zoet-zout- en sedimentovergangen vormen samen de zoet-zoutovergangszone die kenmerkend is voor natuurlijke estuaria. De natuurlijke overgangen in het overgangswater Eems-Dollard zijn in de loop der tijden vervangen door harde grenzen in de vorm van dijken en sluizen. Kwelders, keringen, sluizen en dijken bieden bescherming tegen hoog water en hebben een gebruiksfunctie met betrekking tot onder andere scheepvaart en waterbeheersing. Deze wijzigingen hebben een substantiële invloed op het ecologisch functioneren van het Eems-Dollardestuarium.

Kaderrichtlijn Water

Op grond van de hierboven beschreven eigenschappen wordt het waterlichaam Eems-Dollard in termen van de Kaderrichtlijn Water aangemerkt als 'sterk veranderd¹ overgangswater in een estuarium met matig getijdenverschil'. Dit komt

¹ Als gevolg van menselijke activiteiten zo wezenlijk veranderd van aard dat deze niet door

overeen met type aanduiding NL: O2, D: T1 en internationaal: NEA 11. Het KRW-waterlichaam 'overgangswater Eems-Dollard' heeft het unieke nummer NL81_2.

A. Goed Ecologisch Potentieel

Het Goed Ecologisch Potentieel² (GEP) van het waterlichaam Eems-Dollard wordt als 'matig' beoordeeld. Dit is gebaseerd op de beoordelingen van de verschillende maatlatten fytoplankton, macrofyten, macrofauna en vis, als ook de overige stroomgebiedrelevante stoffen en de fysisch-chemische parameters.

Rijkswaterstaat
Noord-Nederland

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

B. Chemische toestand

Het waterlichaam Eems-Dollard wordt als 'niet goed' beoordeeld wat betreft de chemische toestand. Voor de toetsing van de chemische parameters in het waterlichaam overgangswater Eems-Dollard is vanuit Nederland gebruik gemaakt van het meetpunt Bocht van Watum.

C. Specifieke eigenschappen

Binnen het Eems-Dollardestuarium zijn in het kader van specifieke eigenschappen volgende vier "zwemwatergebieden" aangewezen:

1. het zeestrand Termunten,
2. het zeestrand Eemshotel (Delfzijl),
3. het Dollartstrand Wybelsum – Knock, en
4. het Nordsee Dollart Dyksterhusen Bohrinsel.

Zwemwater wordt getoetst op de parameters "intestinale enterokokken" en "escherichia coli" (E.coli). Beide soorten zijn bacteriën die voorkomen in menselijke en dierlijke ontlasting. De zwemwateren zijn op meer dan 3 km van het lozingspunt gelegen. De onderhavige lozing zal daarom geen invloed hebben op de kwaliteit van het zwemwater op de genoemde locaties. Daarom is een aanvullende toets niet vereist.

Natuurbeschermingswet 1998

Het Eems-Dollardestuarium, behoudens de havens, is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 aangewezen als gebied dat bijzondere bescherming nodig heeft om het oppervlaktewater of grondwater te beschermen, of die bijzondere bescherming nodig heeft voor het behoud van habitats en rechtstreeks van water afhankelijke soorten. Dit geldt zowel voor de vogelrichtlijn als voor de habitatrichtlijn.

Er kan sprake zijn van mogelijke invloed op de natuurwaarden. De beoordeling hiervan dient tevens te worden uitgevoerd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

4.2.2 Overzicht afvalwaterstromen

De aanvraag heeft betrekking op het in een oppervlaktewaterlichaam brengen van de volgende afvalwaterstromen:

Procesafvalwater:

- a. afvalwater van gaswassers (*scrubbers*);

---

herstelmaatregelen ongedaan gemaakt kan worden.

² Maat voor ecologische toestand van sterk veranderde en kunstmatige wateren.

- b. afvalwater afkomstig van het reinigen van proces-, verladings-, transport-, tankinstallaties, tankmiddelen en -leidingen;
- c. condensaat afkomstig van stoom-, proces-, verladings-, tankinstallaties-, en tankleidingen;
- d. regeneratiewater van ionenwisselaars;
- e. spuiwater van de stoomdrum;

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Overige afvalwaterstromen:

- f. hemelwater *tank pits* noordelijk terreindeel;
- g. schone condensaatstromen;
- h. drainagewater;
- i. afstromend hemelwater noordelijk terreindeel en verlading;
- j. spuiwater van de koeltorens;
- k. laboratoriumafvalwater.

Alleen het afvalwater van de gaswassers is een continue stroom.

De overige stromen moeten als batches worden gezien die variëren van enkele malen per dag (beladingactiviteiten) tot enkele malen per jaar bij die acties waarbij (delen van) de fabriek moeten worden stilgelegd.

Zoals vermeld wordt er op het Eems-Dollardestuarium het afvalwater vanuit de procesinstallatie (exclusief het reactiecondensaat), een deel van het drainagewater van de onverharde terreindelen en de koelwaterspui afgevoerd. Hierna worden deze afvalwaterstromen nader beschreven.

Toelichting op de afzonderlijke afvalwaterstromen:

Procesafvalwater

Het afvalwater vanuit de procesinstallatie omvatten een deel van het afvalwater. Ook schone condensaatstromen gaan mee met de procesafvalwaterstroom. Dit in tegenstelling tot de "niet-schone" condensaatstromen (zie hierna onder het kopje *Reactiecondensaat*). Het bij de harsenproductie afgedampte reactiecondensaat wordt hergebruikt in de formaline fabriek. Overschot aan reactiecondensaat wordt samen met uitkookwater dat vrijkomt bij de maandelijkse reiniging van de harsenreactoren, als afvalstof per as afgevoerd naar RWZI Garmerwolde. Er wordt daarom uitsluitend schoon condensaat geloosd.

In de bedrijfsvoering worden ionenwisselaars toegepast om mierenzuur uit de formaline te verwijderen. De ionenwisselaars worden geregenereerd met natronloog. Het spoelwater wordt op het bedrijfsafvalwaterriool geloosd en bevat resten formaline (650 kg/jaar).

Hemelwater, huishoudelijke afvalwater en overig drainagewater

Het hemelwater dat op het verharde terreindeel valt, het huishoudelijk afvalwater en het overige drainagewater wordt opgevangen in het hemelwater rioolstelsel wat gescheiden is van het proceswaterriool. Het hemelwater wordt grotendeels opgevangen en hergebruikt in het proces van ChemCom. Ook het huishoudelijk afvalwater wordt, na "zuivering" via een septic tank, hergebruikt in het proces van ChemCom. Het hemelwater en huishoudelijk afvalwater dat na (her)gebruik resteert, wordt als proceswater geloosd.

Drainagewater noordelijk terreindeel, hemelwater tank pits en verlading

Deze afvalwaterstromen worden samen met het overige afvalwater geloosd.

Koelwater

ChemCom heeft in 2009 haar eigen koelwatervoorziening gerealiseerd door middel van een nieuw en modern koelwerk. De koeltorens werken volgens het principe van geforceerde ventilatie. De warmteafvoer bedraagt circa 14 MW. Het ontwerp is volgens de regels van *good engineering practices* en volgens de stand der techniek zoals aangegeven in de BREF Industrial Cooling Systems (Industriële koelsystemen).

De koeltorens hebben een watersuppletie van ca. 12 m³/uur. Als suppletiewater wordt een combinatie van demiwater en drinkwater gebruikt. Het gebruik van alleen demiwater zou ernstige corrosie veroorzaken aan de installaties. Daarom wordt met een optimale verhouding demiwater (ca. 75%) en drinkwater (ca. 25%) gewerkt. Dit leidt tot een minimum gebruik van chemicaliën omdat de indikking dan verhoogd kan worden. Daardoor blijft de hoeveelheid spui zo laag mogelijk en dit resulteert in een verminderd watergebruik. Per jaar wordt circa 103.000 m³ gebruikt in deze koeltorens.

Jaarlijks worden de koeltorens conform het Legionella beheersplan getest op de aanwezigheid van legionellabacteriën. Tweewekelijks worden door het personeel van de externe waterbehandelingsfirma monsters genomen van het koelwater voor analyse op een aantal parameters zoals zuurgraad, calcium, fosfaat, geleidbaarheid en algemene biologie.

De koeltorens hebben een gezamenlijke spui van gemiddeld 1 m³/uur. De afstroomroute van de spui is aangegeven op de rioleringstekening bij het VR en verloopt als volgt:

Via het bedrijfsafvalwater riool komt de spui samen met de andere afvalwaterstromen van ChemCom in de *waste pit* terecht om vervolgens naar het Eems-Dollardestuarium gepompt te worden. De spuistroom bevat de gebruikte waterconditioner (deze waterconditioner wordt vooral ingedikt in de spui).

De waterbezwaarlijkheid van de gebruikte chemicaliën is laag en het gebruik ervan wordt tot een minimum beperkt. De toegepaste hulpstof is Enviroplus 3508, of producten die hieraan gelijkwaardig zijn (afhankelijk van de leverancier). In de volgende tabel is een overzicht gegeven van de hulpstoffen die door ChemCom (kunnen) worden toegepast. Van deze stoffen zijn de veiligheidsinformatiebladen ter informatie bij de aanvraag gevoegd.

Hulpstof	Gebruik	Water-bezwaarlijkheids-klasse	Verwacht verbruik per jaar in kg
Enviroplus 3508	Continu waterbehandeling	11B	max. circa 1.750
Performax 3 S-215	Continu waterbehandeling	11B	
Performax 3 S-222	Continu waterbehandeling	11B	
Performax 3 S-600	Continu waterbehandeling	11B	
Generox 225A	Continu waterbehandeling	5B	max. circa 1.600
Generox 225B	gelijktijdig gebruik	11B	max. circa 1.600

Rijkswaterstaat
Noord-Nederland

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Hulpstof	Gebruik	Water-bezwaarlijkheids-klasse	Verwacht verbruik per jaar in kg
Enviroplus 1010	Alleen voor eenmalige kortdurende cleaning	9B	max. circa 1.600
Biosperse 2545	Eenmalige nooddosering bij bacteriegroei of legionella	7B	0 - 50
Biosperse 250	Eenmalig nooddosering bij legionella	8A	0 - 25

Rijkswaterstaat
Noord-Nederland

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Enviroplus 3508, Performax 3 S-600, Performax 3 S-222 en Performax 3 S-215 zitten volgens de ABM (Algemene Beoordelings Methodiek) in klasse 11B, dit betekent weinig schadelijk voor waterorganismen en biologisch afbreekbaar. Deze stoffen worden afwisselend of in combinatie gebruikt voor de anticorrosie- en antiscaling-behandeling van het koelwater. Dit zijn de stoffen waarmee de permanente behandeling van het koelwater wordt uitgevoerd. Het totale verbruik van deze 4 stoffen wordt geschat op ca. 1.750 kg per jaar.

Ten aanzien van Generox 225A en 225B wordt opgemerkt dat deze niet als zodanig worden geloosd. De behandeling met chloordioxide is een erkende en veel gebruikte methode voor desinfectie van bijvoorbeeld drinkwater en zwembaden. Het grote voordeel van chloordioxide is dat het een milieuvriendelijk alternatief is voor de biociden die normaliter in gebruik zijn. De Generox 225A en 225B zijn de twee componenten die met elkaar reageren in een reactor en dan chloordioxide en natriumchloride vormen.

Het chloordioxide verdwijnt vrij snel als gas uit het water en komt daarmee niet mee in het te lozen koelwater. De natriumchloride zal in het koelwater aanwezig zijn in een lage concentratie van 2 mg/l.

Voor het onderdrukken van de bacteriegroei wordt, naast een aantal maatregelen bij het ontwerp van de koeltorens, gebruik gemaakt van een chemie vrije methode. Er wordt gebruikt gemaakt van een ultrasone techniek middels de zogenaamde sonoxide. Alleen in geval van *cleaning* wordt éénmalig andere hulpstoffen gebruikt. Het gaat hierbij om Enviroplus 1010. Het verbruik van deze beide stoffen wordt geschat op 1.600 kg per jaar.

Ten slotte is er altijd een 25 liter nooddosering biosperse 2545 aanwezig voor het geval van teveel bacteriegroei of aanwezigheid van legionella. In het geval dat dit wordt gedoseerd wordt de spui van het koelwater gesloten. In overleg met de waterbehandelingsfirma wordt spui weer geopend. Biosperse 250 is niet op de plant aanwezig maar kan in het geval dat er legionella wordt aangetroffen worden gedoseerd door de medewerker van de waterbehandelingsfirma. Het gaat hierbij dan ook om 25 liter. Ook in dat geval wordt de spui van het koelwater gesloten en in overleg met de waterbehandelingsfirma geopend.

Als Enviroplus 3508 wordt gebruikt bevat de spui fosfaat. Het grootste deel is organisch fosfaat. Uitgaande van een verbruik van gemiddeld 1.500 kg per jaar zal de spuistroom van 1 m³ per uur 4 tot 5 mg/l fosfaat (1,3 tot 1,7 mg/l P) bevatten. Bij 1 m³ per uur zou de totale spui 8.760 m³/jaar zijn. Als gevolg van

spoelactiviteiten en op basis van een maximale productiecapaciteit wordt mogelijk meer spui geloosd. Aangevraagd wordt een te lozen hoeveelheid spuiwater van 15.000 m³/jaar.

Het emissieniveau voor fosfor in de totale afvalwaterstroom blijft ver onder het BBT niveau voor lozingen op oppervlaktewater (deze is 0,5 mg P per liter gemiddeld, met pieken tot 1 mg P per liter).

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

De behoefte aan koelwater is verminderd door de ombouw van formalinefabriek FH-2. De partiële condensor waarbij bij hogere temperatuur koelwater werd gebruikt om het gas uit de reactor te koelen, is vervangen door een *pre absorber* waarin de warmte wordt opgevangen in formaline. Deze warmte wordt via warmtewisselaar doorgegeven aan de methanolverdampers wat weer heeft geleid tot een forse besparing in het stoomgebruik.

Laboratoriumafvalwater

Het laboratoriumafvalwater bestaat uitsluitend uit koelwater en (na)spoelwater met mogelijk minimale verontreinigingen. Verontreinigd afvalwater wordt opgevangen en als afvalstof afgevoerd. Vanuit het laboratorium wordt relatief gezien een geringe hoeveelheid geloosd.

Reactiecondensaat

Het bij de harsenproductie afgedampte reactiecondensaat wordt volledig hergebruikt in de formaline fabrieken. Een eventueel teveel aan afgedampte reactiecondensaat wordt per as afgevoerd.

Reactiecondensaat (uitkookwater) wat ontstaat bij de maandelijkse reiniging van de harsenreactoren wordt niet geloosd, maar per as afgevoerd naar de RWZI Garmerwolde.

Vuillast afvalwater

De geloosde vuillast van ChemCom bestaat met name uit CZV (chemisch zuurstofverbruik) en stikstof. Het CZV is afkomstig van de in het water en condensaat aanwezige vuillast aan formaline, methanol en harsresten.

De stikstof is met name afkomstig van reinigingsactiviteiten. Het terugdringen van de hoeveelheid spoelwater en de vracht ureum (stikstof) heeft binnen ChemCom de aandacht.

Door de inspanningen van ChemCom om de vuillast te verlagen daalde in de periode 2002 tot en met 2011 het aantal geloosde IE's per jaar van circa 1.150 naar circa 550.

De afvalwaterstromen/stoffen worden via één lozingspunt op het Eems-Dollardestuarium gebracht. Het afvalwater loopt via de zogenaamde *waste pit* waar tevens debietmeting en bemonstering plaatsvindt. In de *waste pit* bezinken de vaste deeltjes. Dit wordt als afvalslib afgevoerd.

Alle overige afvalwaterstromen zoals die bij ChemCom ontstaan, worden zoveel als mogelijk intern hergebruikt. Eventuele reststromen van deze overige afvalwaterstromen zijn qua aard en samenstelling verwaarloosbaar ten opzichte van de door ChemCom te lozen eindstroom.

Op de riolering die naar de *waste pit* afvoert wordt ook geloosd door BioMCN. Het gezamenlijk debiet van beide bedrijven wordt gemeten. Daarnaast is er een registratie van deelstromen. BioMCN meet bij punt C22 het debiet en de kwaliteit voordat het in het gezamenlijk deel stroomt. ChemCom doet hetzelfde bij put C27.

Door ChemCom zijn de volgende te lozen hoeveelheden aangevraagd:

parameter	eenheid	hoeveelheid/jr
totaal afvalwater	m ³	175.000
formaline	kg	4.000
methanol	kg	2.750
totaal-stikstof	kg	3.300
fosfor	kg	20
totaal organisch koolstof (TOC) ¹	kg	10.000

Rijkswaterstaat
Noord-Nederland

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

¹ In de praktijk wordt de hoeveelheid organische stof gemeten als CZV (chemisch zuurstof verbruik). Bij een jaargemiddelde concentratie van 125 mg/l en 175.000 m³/j bedraagt de jaarvracht 21.875 kg CZV per jaar.

5 Toetsing van de aanvraag aan de doelstellingen van het waterbeheer

De Waterwet omschrijft in artikel 6.21 in samenhang met 2.1 het toetsingskader voor de beslissing op de aanvraag. In artikel 2.1 Wtw zijn de algemene doelstellingen aangegeven die richtinggevend zijn bij de uitvoering van het waterbeheer:

- voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste;
- in samenhang met de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Deze doelstellingen vormen in onderlinge samenhang het toetsingskader bij vergunningverlening. Een vergunning wordt geweigerd indien de doelstellingen van het waterbeheer zich tegen vergunningverlening verzetten en het niet mogelijk is om de belangen van het waterbeheer door het verbinden van voorschriften of beperkingen voldoende te beschermen.

De doelstellingen zijn geconcretiseerd via normen en beleid ten aanzien van veiligheid, waterkwantiteit, waterkwaliteit en maatschappelijke functievervulling door watersystemen. De uitwerking hiervan vindt plaats in de Waterwet, in aanvullende regelgeving, in water- en beheerplannen op grond van hoofdstuk 4 van de Waterwet en in beleidsregels. De vastgestelde normen en het beleid zijn richtinggevend bij de toetsing of een aangevraagde handeling verenigbaar is met de doelstellingen voor het waterbeheer. Hieronder volgt een beschrijving van het beleid waarmee bij het beoordelen van de vergunningaanvraag rekening is gehouden.

5.1 Beoordeling voor wat betreft het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam

5.1.1 Regelgeving en beleid

Landelijk beleid ten aanzien van emissies

Het Nationaal Waterplan houdt vast aan de leidende beginselen van het preventief beleid zoals dat in de tweede helft van de vorige eeuw is ingezet: vermindering van de verontreiniging door het toepassen van beste beschikbare technieken (BBT) en waar nodig en mogelijk verdergaande maatregelen met het oog op het bereiken van

de gewenste waterkwaliteit. Voor het kwaliteitsbeheer in Rijkswateren heeft daarnaast de Kaderrichtlijn Water (KRW) een grote sturende betekenis. De KRW vereist dat alle Europese lidstaten streven naar een goede kwaliteit van alle waterlichamen waarop de richtlijn van toepassing is. Deze algemene doelstelling heeft een nadere uitwerking gekregen in het Besluit kwaliteitseisen en monitoring water 2009.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Het eerste beginsel van het preventief beleid 'vermindering van de verontreiniging' houdt in dat verontreiniging - ongeacht de stofsoort - zoveel mogelijk wordt beperkt (voorzorgprincipe). De invulling van dit beleidsuitgangspunt bestaat onder meer uit: meer aandacht voor de ketenbenadering (waaronder kringloopsluiting), implementatie van Esbjerg/OSPAR-afspraken (stofspecifieke aanpak emissies), meer aandacht voor een integrale milieuafweging en meer aandacht voor prioritering. Invulling van het voorzorgsprincipe is ook dat een bedrijf/lozer ten minste 'de beste beschikbare technieken' toepast, zoals vastgelegd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In artikel 1.1 van de Wabo is de volgende definitie voor de 'beste beschikbare technieken' gegeven:

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

'de voor het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu meest doeltreffende technieken om de emissies en andere nadelige gevolgen voor het milieu, die een inrichting kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken, die -kosten en baten in aanmerking genomen - economisch en technisch haalbaar in de bedrijfstak waartoe de inrichting behoort, kunnen worden toegepast, en die voor degene die de inrichting drijft, redelijkerwijs in Nederland of daarbuiten te verkrijgen zijn; daarbij wordt onder technieken mede begrepen het ontwerp van de inrichting, de wijze waarop zij wordt gebouwd en onderhouden, alsmede de wijze van bedrijfsvoering en de wijze waarop de inrichting buiten gebruik wordt gesteld'.

De Ministeriele regeling omgevingsrecht (Mor) bevat de aanwijzing van de Nederlandse informatiedocumenten over beste beschikbare technieken (BBT-documenten). Deze zijn weergegeven de bijlage bij de Mor. De in de bijlage aangewezen BBT-documenten kunnen worden aangemerkt als een adequate invulling van de actuele beste beschikbare technieken die door het bevoegd gezag dienen te worden toegepast bij de vergunningverlening. De gebruikte technieken zijn getoetst aan de uitgangspunten van de beste beschikbare technieken.

Het tweede beginsel 'met het oog op het bereiken van de gewenste waterkwaliteit waar nodig en mogelijk verdergaande maatregelen nemen' houdt in dat als gevolg van de te vergunnen lozing geen significante verslechtering van de waterkwaliteit plaats mag vinden ten opzichte van de bestaande situatie en dat het bereiken van de KRW-doelstellingen niet in gevaar mag worden gebracht. Het is daarom vooral van toepassing op nieuwe lozingen of uitbreidingen van bestaande lozingen. Dit tweede beginsel is uitgewerkt in een emissie-immissiebenadering in het Handboek Immissietoets, waarvoor de uitgangspunten zijn vastgesteld door het Nationaal Water Overleg en waarin een nationale uitwerking is gegeven van EU-richtsnoeren op grond van artikel 4, lid 4 van de Richtlijn prioritair stoffen. Het Handboek Immissietoets is aangewezen als BBT-document in de bijlage bij de Mor. De immissietoets richt zich op de beoordeling van de gevolgen van een specifieke restlozing op de waterkwaliteit (na toepassing van BBT). De immissietoets draagt bij aan het verkrijgen van inzicht in het aandeel van een individuele lozing in de totale concentratie van een stof in de mengzone, het betreffende waterlichaam en benedenstrooms.

In de Waterwet is de verhouding tussen watervergunningen en de waterplannen nader uitgewerkt. De Waterwet stelt dat met de plannen rekening moet worden gehouden bij de vergunningverlening. (art. 6.1a Waterbesluit). Verder verwijst de Waterwet voor het kader van de vergunningverlening ook naar het stelsel van milieukwaliteitseisen voor waterkwaliteit (art. 6.21 in combinatie met art. 2.1 en 2.10 van de Waterwet en art. 4 van de KRW). Bij vergunningverlening wordt daarom getoetst aan dezelfde getalswaarden voor de waterkwaliteit die in het kader van het effectgerichte spoor in de vorm van de milieukwaliteitseisen de waterplannen aansturen. De toetsing wordt uitgevoerd op de manier die in het Handboek Immissietoets is aangegeven.

De Kaderrichtlijn Water vraagt om te toetsen aan het beginsel van geen achteruitgang. Voor nieuwe lozingen en uitbreidingen van bestaande lozingen wordt gekeken of de waterbeheerder met het toestaan van de lozing hier aan kan voldoen. Een toetsing aan de ruimte die er is om geen achteruitgang te veroorzaken maakt daarom onderdeel uit van de immissietoets.

Indien toepassing van BBT en eventuele verdergaande maatregelen niet leiden tot het voldoen aan de criteria uit de de Immissietoets, volgt een analyse van de voorzienbare maatregelen in combinatie met de verwachte trends in ontwikkeling van de milieukwaliteit voor dat waterlichaam en benedenstrooms gelegen waterlichamen. Op basis daarvan kan eventueel een tijdelijke verslechtering van de situatie worden toegestaan.

Getoetst moet worden of de verlening van de vergunning verenigbaar is met de doelstellingen in artikel 2.1 of de belangen, bedoeld in artikel 6.11 van de Waterwet. Indien dit niet het geval is wordt een vergunning geweigerd of worden voorwaarden aanvullende eisen gesteld.

Activiteitenbesluit milieubeheer

Op 1 januari 2008 is het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer in werking getreden, verder aangehaald als 'Activiteitenbesluit'. In het Activiteitenbesluit zijn voor verschillende activiteiten, die binnen inrichtingen plaats kunnen vinden, algemene voorschriften opgenomen. Met het Activiteitenbesluit is thans de vergunningplicht op grond van artikel 2.1 lid 1 onder e van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en artikel 6.2 van de Waterwet voor een groot aantal inrichtingen opgeheven.

Het Activiteitenbesluit onderscheidt drie type inrichtingen, type A, B en C. Inrichtingen ingedeeld in type A en B vallen geheel onder de algemene regels uit het Activiteitenbesluit en hebben geen vergunning nodig op grond van de Wabo. Voor inrichtingen type C blijft in beginsel een omgevingsvergunning (en eventueel een watervergunning) nodig. De activiteiten die zijn geregeld in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit zijn echter ook van toepassing op inrichtingen type C en worden dus niet in die vergunning geregeld.

Met ingang van 1 januari 2013 is er met name voor de IPPC-bedrijven een aantal belangrijke wijzigingen van het Activiteitenbesluit van belang:

- De IPPC-bedrijven worden nu ook beschouwd als type-C inrichting. Dit betekent dat een aantal activiteiten nu onder algemene regels vallen. Dit geldt niet voor de IPPC-installatie. Hiervoor blijft een watervergunning van toepassing.
- In principe gelden de algemene regels in het Activiteitenbesluit als BBT (Best Beschikbare Techniek). In afwijkende situaties worden in de vergunning voorschriften opgenomen.
- Nieuw is de Richtlijn Industriële Emissies (RIE). Hierin is een aantal richtlijnen

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

bijgebracht (richtlijnen voor: IPPC, grote stookinstallaties, afvalverbranding en de titaandioxide-industrie). Hieraan is een nieuw hoofdstuk (5) in het Activiteitenbesluit gewijd. De RIE heeft betrekking op de hoofdactiviteit van het bedrijf.

Bij ChemCom is een afvalwatersituatie waarbij alle afvalwaterstromen via een centrale voorziening (de *waste pit*) op het oppervlaktewater worden geloosd. Op dit punt komt zowel het procesafvalwater van de IPPC installatie als de afvalwaterstromen die benoemd zijn in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit samen. Omdat er in deze situatie geen sprake is van het lozen van individuele afvalwaterstromen zoals bedoeld in het Activiteitenbesluit, valt deze lozings situatie in zijn geheel onder de watervergunning.

Het overige afstromend hemelwater en het huishoudelijk afvalwater worden hergebruikt en ingezet als proceswater. Deze afvalwaterstromen worden daarom als proceswater geloosd. Het proceswater valt onder de watervergunning.

Beleid gevaarlijke stoffen

De richtlijn 2006/11/EG (voorheen 76/464/EEG) heeft betrekking op de verontreiniging door bepaalde gevaarlijke stoffen die in het oppervlaktewater en aquatisch milieu van de Europese Unie geloosd worden. De Richtlijn prioritaire stoffen (richtlijn 2008/105/EG) vervangt deze richtlijn in zijn geheel in 2013. De stoffenlijsten van richtlijn 2006/11/EG zijn nu al vervangen door de aparte stoffenbijlage bij de Richtlijn prioritaire stoffen. In deze bijlage worden 33 stoffen aangemerkt als prioritair dan wel prioritair gevaarlijk. De richtlijnen beogen een einde te maken, dan wel beperkingen op te leggen, aan de waterverontreiniging door deze gevaarlijke stoffen.

Specifiek voor de prioritaire en prioritair gevaarlijke stoffen geldt vanuit de Richtlijn prioritaire stoffen een vereiste van geleidelijk verminderen van emissies van prioritair gevaarlijke stoffen en een stopzetting of geleidelijk beëindigen van emissies van prioritair gevaarlijke stoffen. Op dit moment is er echter nog geen reductiebeleid vastgesteld. Nieuwe lozingen waarbij prioritair of prioritair gevaarlijke stoffen worden geloosd zullen terughoudend benaderd worden, en zullen getoetst worden conform het toetsingskader waterkwaliteit aan de voor de prioritair stoffen geldende normen. Op grond van richtlijn 2006/11/EG geldt daarnaast nog steeds een reductiebeleid voor de stoffen van lijst I en II, die in de inmiddels vervallen bijlagen bij deze richtlijn voorkwamen. De dochterrichtlijnen met daarin 18 stoffen blijven van kracht. Stoffen daarvan die expliciet genoemd zijn in de KRW als prioritair (gevaarlijke) stof worden als zodanig behandeld. Omdat de KRW de lidstaten ertoe verplicht zijn ten minste het huidige beschermingsniveau van het milieu te handhaven, wordt in Nederland het reductiebeleid ongewijzigd voortgezet. Dit betekent dat voor alle stoffen genoemd in lijst I en II van richtlijn 2006/11/EG geldt, dat passende maatregelen moeten worden genomen ter vermindering of beëindiging van de verontreiniging door deze stoffen. Daarbij zijn alle 132 kandidaat lijst I stoffen aangewezen als zogenaamde 'zwarte lijststoffen'. Daarnaast mogen op grond van de Waterregeling voor de stoffen van lijst I waarvoor emissiegrenswaarden gelden alleen tijdelijke lozingsvergunningen worden verleend.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Het PRTR-verslag

In februari 2006 is de EG-verordening PRTR (European Pollutant Release Transfer Register) in werking getreden. De verordening verplicht bepaalde bedrijven hun emissies naar water, lucht, bodem en afvaltransport te rapporteren aan de overheid. De overheid valideert deze rapportage en stelt ze beschikbaar aan het publiek. De gegevens van alle E-PRTR-plichtige bedrijven worden openbaar gemaakt op een internetsite.

De EU heeft een Richtsnoerendocument opgesteld, waarin de verordening wordt toegelicht en een aantal (indicatieve) voorbeelden van uitwerkingen van verplichtingen uit de verordening zijn opgenomen.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

In bijlage I van de EG-verordening PRTR staat omschreven welke bedrijven onder de werkingsfeer van de verordening vallen. Het gaat veelal om activiteiten die onder de IPPC-richtlijn vallen. Er zijn enkele afwijkingen en aanvullende categorieën ten opzichte van IPPC. Deze staan in het overzicht Vergelijking van IPPC- en E-PRTR-activiteiten.

Bedrijven hoeven alleen te rapporteren over emissies als deze boven de gestelde drempelwaarden uitkomen (zie bijlage 2 van de verordening). De E-PRTR-bedrijvenpopulatie in Nederland omvat waarschijnlijk 2.500 bedrijven, waar onder een groot aantal agrarische bedrijven. De inschatting is dat 1.200 van deze bedrijven daadwerkelijk moet rapporteren.

Het initiatief om te bepalen of in het kader van E-PRTR moet worden gerapporteerd, ligt bij de bedrijven. Bedrijven kunnen contact opnemen met hun bevoegde gezag voor meer informatie.

In Nederland is de E-PRTR geïmplementeerd door de Uitvoeringswet, het Uitvoeringsbesluit en de Uitvoeringsregeling "EG-verordening PRTR en PRTR-protocol". Zo is onder andere een nieuwe titel 'Titel 12.3. De EG-verordening PRTR en het PRTR-protocol' aan de Wet Milieubeheer toegevoegd. Juridisch gezien is nu sprake van twee afzonderlijke rapportageverplichtingen (Milieujaarverslag en het PRTR-verslag). In de praktijk wordt gewerkt met één elektronische applicatie, het e-MJV.

IPPC-installatie

Regelgeving met betrekking tot beste beschikbare technieken voor IPPC-installaties. In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan bepalingen die voortvloeien uit de Europese Richtlijn Industriële Emissies (RIE, 2010/75/EU).

Beste Beschikbare Technieken

Een hoog niveau van bescherming van het milieu moet worden gerealiseerd door aan deze vergunning voorschriften te verbinden, die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende Beste Beschikbare Technieken worden toegepast.

In de bijlage van de Regeling omgevingsrecht zijn door de Minister van VROM documenten aangewezen die gebruikt moeten worden bij het bepalen van de voor de inrichting of met betrekking tot een lozing in aanmerking komende Beste Beschikbare Technieken (BBT) en monitoringseisen. In artikel 9.2 van de regeling is bepaald dat rekening moet worden gehouden met de in de bijlage opgenomen relevante BBT-conclusies en Nederlandse informatiedocumenten over BBT. Dit zijn onder an-

dere de zogenaamde bedrijfstakstudierapporten van de Commissie Integraal Waterbeheer en het Landelijk Bestuurlijk Overleg Water.

Europese informatiedocumenten

Tot medio 2012 werden de best beschikbare technieken weergegeven in zogenoemde 'BAT reference documents', kortweg Bref's. Met de implementatie van de RIE per 1 januari 2013 worden de Bref's vervangen door zogenaamde 'BBT-conclusions'. De eerste BBT-conclusies zijn medio 2012 verschenen. De implementatie van de BBT-conclusie zal geleidelijk plaatsvinden zodat er tijdelijk twee typen documenten gehanteerd zullen worden voor het vaststellen van de beste beschikbare technieken. In de Bref's of BBT-conclusies worden voor een IPPC-installaties per bedrijfstak of per activiteit de beste beschikbare technieken weergegeven. De documenten zijn beschikbaar voor elke industriële activiteit die genoemd wordt in Bijlage I van de RIE. Daarnaast zijn er de zogenaamde horizontale Bref's of BBT-conclusies, waarin de Beste Beschikbare technieken voor een bepaalde activiteit zijn vastgesteld die van toepassing kan zijn voor meerdere industrieën.

In Bijlage I van de RIE is aangegeven welke categorieën van industriële activiteiten onder de werkingssfeer van de Richtlijn vallen. In deze bijlage zijn de installaties en activiteiten benoemd. ChemCom valt onder categorie 4.1. De BREF's of BBT-conclusies uit de onderstaande tabel zijn van toepassing.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Verticale BREF/BBT-conclusie	Large Volume Organic Chemicals (Organische bulkchemicaliën)
	Common waste water and waste gas treatment/management systems in the chemical sector (Afgas en afvalwaterbehandeling)
Horizontale BREF/BBT-conclusie	Industrial cooling systems (Koelsystemen)
	Emissions from storage (Op- en overslag)
	General principles of Monitoring (Monitoring)
	Energie efficiëntie

Toetsing BBT

Bij de bepaling van de beste beschikbare technieken voor de onderhavige lozings situatie, zijn de in artikel 5.4 van het Besluit omgevingsrecht vermelde punten en de verplichtingen zoals die in de artikelen 5.5, 5.6 en 5.7 van het Besluit omgevingsrecht zijn verwoord speciaal in aanmerking genomen. Daarbij is rekening gehouden met de voorzienbare kosten en baten van maatregelen, en met het voorzorg- en het preventiebeginsel.

Beleid ten aanzien van stoffen en preparaten

Rapport 'Het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid water'. Voor een goede uitvoering van het waterkwaliteitsbeleid is het noodzakelijk om inzicht te hebben in de mate waarin de in het oppervlaktewater te brengen grond- en hulpstoffen, tussen- en eindproducten een potentieel gevaar vormen voor het aquatisch milieu. In mei 2000 is hiervoor door de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW) de Algemene Beoordelingsmethodiek voor stoffen en preparaten (hierna ABM) vastgesteld. De ABM hanteert de parameters en criteria uit de geldende Europese stoffen en preparaten regelgeving die worden geïmplementeerd in de Wet Milieugevaarlijke stoffen.

De ABM deelt voor alle bedrijfstakken op een transparante en eenduidige wijze de in het oppervlaktewater te brengen stoffen en preparaten (hierna stof te noemen) in op grond van de eigenschappen. Daarbij geeft de methodiek aan welke saneringsin-

spanning (emissiebeperkende maatregel) bij een bepaalde stof, gezien de eigenschappen, wenselijk is. Uit de ABM volgt een aanduiding van de waterbezwaarlijkheid en een suggestie voor de saneringsinspanning (BBT, of waterkwaliteitsaanpak). De ABM is een hulpmiddel bij het vaststellen van de gewenste saneringsinspanning en gaat niet in op het wel of niet gebruiken van een stof, of het beoordelen van de restlozing.

De ABM is beschreven in het CIW-rapport "Het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid van water". Zij sluit aan bij de Europese regelgeving inzake het indelen, verpakken en kenmerken van stoffen en preparaten.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Risico's van onvoorziene lozingen

De waterkwaliteit van het oppervlaktewaterlichaam kan ernstig verstoord raken als gevolg van industriële onvoorziene lozingen. Ten einde onvoorziene lozingen te voorkomen dan wel te minimaliseren, heeft de CIW het rapport "Integrale aanpak van risico's van onvoorziene lozingen" opgesteld. Het rapport is in principe van toepassing op alle situaties die een risico voor het oppervlaktewaterlichaam kunnen vormen. Het beleidskader kan zodoende worden toegepast in het kader van de waterwet- en omgevingsvergunningverlening en trajecten in het kader van het Besluit risico's zware ongevallen (BRZO'99). Het BRZO is de wettelijke implementatie van de Europese Seveso II Richtlijn, die tot doel heeft de risico's van grote ongevallen met gevaarlijke stoffen in de industrie, voor zowel mens als milieu, zo klein mogelijk te maken.

In het kader van de Waterwet betekent dit dat analoog aan de aanpak van reguliere lozingen van afvalwater de emissie-aanpak ook geldt voor onvoorziene lozingen. Primair moet voldaan worden aan de "stand der veiligheidstechniek". Dit beperkt de kans en/of de omvang van de negatieve effecten van onvoorziene lozingen. Vervolgens zullen de resterende risico's in kaart gebracht moeten worden volgens de selectiemethodiek voor stoffen en activiteiten verwoord in bijlage 2 van het CIW-rapport. Deze selectie-methodiek is uitgebreid beschreven in het Riza-rapport "Beschrijving van de methode voor de selectie van activiteiten binnen inrichtingen ten behoeve van het uitvoeren van studie naar de risico's van onvoorziene lozingen". Bij dit selectiesysteem worden verschillende activiteiten en lozingssituaties onderscheiden en gekwantificeerd naar effecten op het oppervlaktewaterlichaam. Een overzicht hiervan is hieronder weergegeven:

Directe lozing/afstroming in het oppervlaktewaterlichaam:

1. toxische effecten;
2. sterfte van aquatische organismen als gevolg van zuurstofdepletie;
3. de vorming van drijfslagen.

Directe lozing/afstroming op een zuiveringsinstallatie:

1. negatieve beïnvloeding van de werking van zuiveringsinstallaties;
2. overbelasting van de installatie.

De kansen en de effecten van onvoorziene lozingen worden ingeschat met behulp van het computerprogramma "Proteus II"

(website: http://www.helpdeskwater.nl/emissiebeheer/ict_hulpmiddelen/proteus/)

5.1.2 Overwegingen t.a.v. de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen (waterkwaliteit)

1 Toetsing aan de beste beschikbare technieken (BBT)

De activiteiten van ChemCom vallen onder categorie 4.1 van bijlage I van de RIE. Toetsing van de activiteiten aan de volgende BREF's vindt plaats: Organische bulkchemie, Afgas- en afvalwaterbehandeling, Monitoring, Industriële koelsystemen, Op en overslag, Energie efficiëntie en Afgas- en afvalwaterbehandeling. In de bijlagen van de aanvraag zijn checklisten opgenomen. In de checklisten is aangegeven hoe er invulling wordt gegeven aan de BBT-criteria. Uit de checklijsten blijkt dat ten minste wordt voldaan aan BBT.

Rijkswaterstaat
Noord-Nederland

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Procesafvalwater

De lozing van het procesafvalwater wordt primair verminderd door het toepassen van hergebruik en het scheiden van geconcentreerde en minder geconcentreerde afvalwaterstromen.

Door deze bronaanpak vergaand door te voeren is de vuillast in de periode van 2002 tot 2012 met meer dan 50% gedaald (van 1.150 ie naar 550 ie per jaar). De restlozing kenmerkt zich door resten van methanol, formaline, hars en ureum.

De CZV-concentratie bedraagt volgens de aanvraag gemiddeld 125 mg/l en de stikstof-concentratie 15 mg/l. Deze relatief lage concentraties zijn het resultaat van continue aandacht voor het verminderen van de vuillast.

Bij deze concentraties kan het afvalwater niet kosteneffectief in een biologische zuivering worden behandeld. Verdere optimalisatie kan worden bereikt door middel van het continu verbeter proces, dat onderdeel uitmaakt van het milieuzorgsysteem (ISO14001). Geconcludeerd wordt dat er wordt voldaan aan BBT.

Het bereiken van BBT is doorvertaald naar concentratie- en vracht-eisen. Door de concentratie- en vracht-eisen kan er goede controle plaatsvinden op de naleving van de BBT-maatregelen.

De concentratie-eisen zijn gesteld op:

parameter	maximale concentratie in een willekeurig genomen steekmonster (mg/l)	gemiddelde concentratie (mg/l)	voortschrijdend rekenkundig jaargemiddelde (mg/l)
CZV	300	150	
totaal-stikstof	30		15

Deze lozingseisen zijn vastgesteld op basis van de in de aanvraag opgenomen gegevens, in combinatie met door Rijkswaterstaat vastgestelde meetwaarden.

Met deze lozingseisen wordt aangesloten bij de BREF Afgas- en afvalwater behandeling. Bij overschrijding van de genoemde normen kan het afvalwater effectief in een biologische zuiveringsinstallatie worden behandeld.

De vrachteisen zijn overeenkomstig de aanvraag gesteld op:

formaline 4.000 kg per jaar;
methanol 2.750 kg per jaar;
totaal-stikstof 3.300 kg per jaar.

Om te toetsen of er wordt voldaan aan de stand van de techniek heeft het bedrijf een registratieverplichting (voorschrift 4 van de vergunning). Hierin is vastgelegd dat de geloosde hoeveelheid en samenstelling van het afvalwater moet worden gemeten en geregistreerd. Deze meetgegevens worden ook gebruikt voor de verplichte jaarlijkse rapportage in het kader van het PRTR-verslag.

Rijkswaterstaat
Noord-Nederland

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Analysemethoden

Uit de vergunningaanvraag van ChemCom blijkt dat ChemCom afwijkende analysemethoden hanteert. Dit is toelaatbaar wanneer deze afwijkende analysemethoden vergelijkbare resultaten opleveren. In de onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt welke parameters en analysemethoden het betreft:

parameter	analysemethode ChemCom	analysemethode Rijkswaterstaat
CZV	cuvetten test Hanna gebaseerd op NEN 6633: 2006/A1: 2007	NEN 6633: 2006/A1: 2007
totaal-stikstof	cuvetten test Hanna gebaseerd op NEN 6646: 2006	NEN 6646: 2006 en NEN-EN-ISO 13395: 1997
methanol	Gaschromatograaf met ethanol als interne standaard	Headspace extractie (geen gevalideerde NEN of ISO-norm beschikbaar)
formaldehyde	Formaldehyde in afvalwater (met titrando 808), code D6-A14 (mei 2010), gebaseerd op ISO 2227:1972 en - NEN	Fotometrisch (geen gevalideerde NEN of ISO-norm beschikbaar)

CZV

ChemCom heeft de door haar toegepaste meetmethode door middel van onderzoek vergeleken met de door Rijkswaterstaat gehanteerde meetmethode. Op basis van het uitgevoerde onderzoek zijn de volgende conclusies getrokken: De Hanna-methode is iets nauwkeuriger en heeft een kleiner spreidingsgebied dan de NEN-methode. Beide methoden kunnen worden gebruikt. De meetwaarden tussen de 2 methoden verschillen niet veel van elkaar (maximaal 6,9%). Met de Hanna-methode worden zowel hogere als lagere waarden dan met de NEN-methode gemeten. De verschillen vallen binnen de interne ruis van de methoden. Op basis van het bovenstaande kan er worden ingestemd met het gebruik van de Hanna-methode. In de bijlage bij deze vergunning worden beide analysemethoden vermeld.

Totaal-stikstof

Voor de vergelijking van de analysemethoden voor totaal-stikstof zijn dezelfde conclusies getrokken. De Hanna-methode is net zo goed bruikbaar als de NEN-methode. Ook hier zijn de verschillen tussen de meetmethoden klein (maximaal 5,2%) en worden er met de Hanna-methode zowel hogere als lagere waarden gemeten. De verschillen vallen ook hier binnen de interne ruis van de methode. Op basis van het bovenstaande kan er worden ingestemd met het gebruik van de Hanna-methode. In de bijlage bij deze vergunning worden beide analysemethoden vermeld.

Formaldehyde

Er is een vergelijkend onderzoek uitgevoerd waarbij beide laboratoria op dezelfde dag exact dezelfde monsters aangeboden kregen. Aan deze monsters was een hoeveelheid formaldehyde toegevoegd.

Indien het onderling resultaat niet meer dan 10% afwijkt, worden de analysemethoden als vergelijkbaar beschouwd. Voor de afwijking tot de geaddeerde concentratie wordt een z-score toegepast met daarin een standaardafwijking van 5%. Het resultaat is goed als de z-score ligt tussen -2 en 2. De resultaten van het onderzoek laten zien dat de analysemethoden vergelijkbaar zijn. Ook zijn alle addities goed teruggevonden voor beide laboratoria. De oorzaak van de afwijkende resultaten kan hiermee niet verklaard worden.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Methanol

De resultaten van het onderzoek laten zien dat de analysemethodes bij ChemCom en Omegam niet goed vergelijkbaar zijn. Wel zijn alle addities goed terug gevonden voor beide laboratoria. De verschillen binnen de duplo's zijn kleiner bij ChemCom dan die van Omegam. De ChemCom resultaten zijn nauwkeuriger dan die resultaten van Omegam. Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan worden ingestemd met de door ChemCom gehanteerde analysemethode.

Spuiwater van de koeltorens

De spui van het koelwater bedraagt circa 1 m³ per uur. Deze wordt samen met het overige afvalwater via de *waste pit* op het Eems-Dollardestuarium geloosd.

ChemCom maakt voor haar koelwaterbehoefte gebruik van verdampingskoeltorens. Het benodigde suppletiewater bestaat uit een mengsel van demi- en leidingwater. Er wordt geen water onttrokken aan oppervlaktewater. De spui van koelwater betreft 1 m³/uur. Na opmenging met het bedrijfsafvalwater betreft het een totale afvalwaterstroom van 11,8 m³/uur waarvan de temperatuur verhoogd is met 1,7°C. Door de verblijftijd in de *waste pit* koelt het water verder af tot omgevingstemperatuur.

De voor de beoordeling benodigde parameters zijn:

- maximaal debiet (Q_{loz}) = 11,8 m³/uur = 3,3 l/s;
- maximale opwarming koelwater onder normale condities (ΔT) = 1,7°C;
- maximale lozingstemperatuur = circa 30°C;
- C_p = soortelijke warmte voor water = 4,184 MW/m³/K.

De maximale warmtelast (P) hierbij bedraagt: $P_{max} = Q_{loz} (m^3/s) * C * \Delta T (°C) = 23,2 \text{ kW}_{th}$.

In de beoordelingssystematiek voor warmtelozingen zijn de volgende criteria voor de beoordeling van warmtelozingen opgesteld. Hierop is de aangevraagde lozing getoetst:

- onttrekking;
- mengzone;
- opwarming.

Onttrekking

Omdat ChemCom geen oppervlaktewater onttrekt is dit aspect niet van belang.

Mengzone

Voor de lozing van het koelwater geldt dat de grootte van de mengzone beperkt

moet blijven. Hogere temperaturen kunnen namelijk een zodanige pluim vormen in de mengzone dat deze als mogelijk obstakel voor organismen gezien kan worden met het oog op de passeerbaarheid. Als toetsingscriterium wordt gehanteerd dat maximaal 25% van de natte dwarsdoorsnede van het oppervlaktewater een temperatuur van 25°C of hoger heeft.

Voor deze situatie is uitgegaan van de lozing van het spuiwater nadat het opgemengd is met het te lozen bedrijfsafvalwater.

Rijkswaterstaat
Noord-Nederland

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

De mengzone in de kritieke lozings situatie bedraagt:

$\text{mengzone} = Q \text{ lozing} / Q \text{ afvoer} * (1 + (T \text{ lozing} - ER) / (ER - T \text{ achtergrond})) = 0,0001\%$. Dit is verwaarloosbaar ten opzichte van het gestelde criterium van 25%, met voor deze kritieke lozings situatie:

- gemiddeld Q lozing = lozingsdebiet = 0,0033 m³/s
- Q afvoer = doorstroomdebiet ter hoogte van het lozingspunt = 700 m³/s
- T lozing = maximale lozingstemperatuur = 30°C
- T achtergrond = maximale temperatuur van het oppervlaktewater = 25,2°C
- ER = ernstig risiconiveau voor temperatuur voor schelpdierwater = 25°C.

Hieruit volgt dat de lozing ruimschoots voldoet aan het criterium mengzone.

Opwarming

Het stellen van eisen met betrekking tot de opwarming is bedoeld om te voorkomen dat als gevolg van diverse opeenvolgende lozers het oppervlaktewater steeds verder opwarmt.

De totale opwarming van een watersysteem, in dit geval het Eems-Dollardestuarium, mag daarom ten gevolge van de aangevraagde lozing en de thermische voorbelasting afkomstig van overige vergunde warmtelozingen (voorbelasting) niet meer bedragen dan 3°C. Daarnaast geldt een maximaal toelaatbare temperatuur van het oppervlaktewater van 25°C (MTR).

De totale opwarming ter hoogte van het lozingspunt dient derhalve te voldoen aan de volgende vergelijking:

$$\Delta T \text{ totaal} = (Q \text{ lozing} / Q \text{ afvoer} * \Delta T \text{ koelsysteem}) + \Delta T \text{ voorbelasting} < 3^\circ\text{C}$$

Ter plaatse van het lozingspunt is er geen sprake van een thermische voorbelasting. Bovendien wordt tijdens de eb- en vloedbewegingen het water (gedeeltelijk) afgekoeld aan de lucht waardoor de formule als volgt luidt:

$$\Delta T \text{ totaal} = Q \text{ lozing} / Q \text{ afvoer} * \Delta T \text{ koelsysteem} < 3^\circ\text{C}$$

De maximale cumulatieve opwarming wordt dan berekend als volgt:

$$\Delta T_{\text{totaal};\text{max}} = 0,0033/700 * 1,3 = 0,000006 \text{ }^\circ\text{C} \ll 3^\circ\text{C}$$

met:

- gemiddeld Q lozing = 0,0033 m³/s
- Q afvoer = 700 m³/s.

Omdat de lozings situatie met deze *worst case* benadering reeds voldoet aan het criterium is een gedetailleerde berekening niet nodig.

In geval van de totale maximale cumulatieve opwarming is de temperatuur in het Eems-Dollardestuarium na opwarming nagenoeg hetzelfde (+0,000006°C).

Geconcludeerd wordt dat de warmtelozing van de koeltorens spui ruimschoots voldoet aan de criteria van de beoordelingssystematiek voor warmtelozingen.

Beoordeling van de hulpstoffen aan de ABM

ChemCom heeft een aantal maatregelen getroffen om het chemicaliën verbruik te beperken:

- het recirculerende systeem zorgt voor maximale indikking waardoor de spuiroom beperkt blijft en de hoeveelheid suppletiewater (drinkwater en demiwater) beperkt blijft;
- er wordt 2-wekelijks gemonitord om de dosering van chemicaliën te optimaliseren;
- stoffen met saneringsinspanning A zijn waar mogelijk gesaneerd;
- er wordt gebruik gemaakt van ultrasoon geluid voor het onderdrukken van bacteriegroei;
- door ombouw van de formalinefabriek FH-2 is de koelwaterbehoefte verminderd. Er wordt gebruik gemaakt van een pre-absorber, waardoor de warmte in de formaline wordt opgevangen.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

In de aanvraag zijn de resultaten van de ABM-toets beschreven. In de volgende situatie is er sprake van het gebruik van hulpstoffen waarvoor saneringsinspanning A geldt:

- Perfomax 3-S600 wordt voor anticorrosie- en antiscaling behandeling van het koelwater gebruikt. Volgens de aanvraag betreft de waterbezwaarlijkheid 11B. Echter van het middel zijn geen gegevens met betrekking tot toxiciteit, afbreekbaarheid of aanvullend wetenschappelijk bewijs opgenomen. Daarom is de milieubezwaarlijkheid 10A;
- Incidenteel bij een Legionella besmetting (Biosperse 250, maximaal 25 kg per jaar).

Op basis van de genomen maatregelen, de toepassing, en het beperkte gebruik van hulpstoffen met saneringsinspanning A wordt er voor deze bestaande situatie ingestemd met de aangevraagde hulpstoffen in de aangegeven hoeveelheden.

Voor hulpstoffen met saneringsinspanning A geldt een inspanningsverplichting om deze waar mogelijk te vervangen door minder milieubezwaarlijke stoffen. Deze inspanningsverplichting is als voorschrift in de vergunning vastgelegd.

Laboratoriumafvalwater

Alle gebruikte chemicaliën worden zoveel mogelijk apart verzameld en als gevaarlijk afval afgevoerd. Door bijvoorbeeld schoonmaakwerkzaamheden kan een deel van de chemicaliën die gebruikt worden bij de analyses in het laboratoriumafvalwater terechtkomen. De hoeveelheid verontreinigende stoffen in het afvalwater is minimaal. ChemCom voldoet wat dit betreft door de genomen bronmaatregelen aan ten minste BBT.

2 Immissietoets

Voor de lozing naar oppervlaktewater is de immissietoets uitgewerkt in het Handboek Immissietoets. Met de immissietoets wordt nagegaan of de restlozing leidt tot onaanvaardbare concentraties in het watersysteem, nadat de beste beschikbare technieken (BBT) zijn toegepast om de emissie te reduceren. Daarnaast geldt voor nieuwe lozingen dat de immissietoets gebruikt moet worden om te beoordelen of de lozing niet onverenigbaar is met de doelstellingen en belangen zoals genoemd artikel 6.21 van de Waterwet. Bij bestaande lozingen kunnen aanvullende eisen bovenop BBT alleen op grond van de immissietoets worden voorgeschreven als de voor de relevante stoffen in het waterlichaam geldende doelstellingen (hetzij de doelstelling op jaargemiddeldebasis (JG-MKN), hetzij het MTR indien nog geen doelstelling op

jaargemiddeldebasis is afgeleid) worden overschreden. Het beheerplan moet dan aanleiding geven de bestaande lozingen opnieuw te bezien. De onderhavige lozing is als zodanig in het beheerplan **niet** genoemd.

Er zijn hogere waarden gemeten (metingen 2010) dan de waarden van de normen voor de geldende doelstelling dat op het meetpunt Bocht van Watum voor de volgende parameters:

- a. de som van PAK's benzo(g,h,i)peryleen en indeno(1,2,3-c,d)pyreen;
- b. uranium;
- c. vanadium;
- d. borium;
- e. anorganisch stikstof (nitraat, nitriet en ammonium).

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Hierbij is getoetst op waterlichaamniveau, dat wil zeggen op het meest relevante KRW-monitoringspunt, te weten het meetpunt Bocht van Watum. Van de hierboven genoemde parameters loost ChemCom anorganische stikstof. Er is op basis van de MTR-waarde (2,2 mg/l) berekend wat de bijdrage van de aangevraagde emissie is op de doelstelling. Voor organische stikstof geldt dat ChemCom geen significante bijdrage levert aan het concentratieniveau op het meetpunt Bocht van Watum.

Uit de immissie-toets blijkt dat de gezamenlijke lozing van ChemCom en BioMCN voor formaline niet voldoet aan het criterium dat de concentratie toename op de grens van de mengzone niet meer dan 10% mag bedragen. Uit de bespreking van de resultaten blijkt dat dit wordt veroorzaakt door de worst-case benadering. Deze veronderstelt dat de formaline-concentratie op het meetpunt van ChemCom ook in de eindlozing voorkomt. Bovendien is er uitgegaan van maximale concentraties, waardoor zowel op het meetpunt van ChemCom als het gezamenlijke meetpunt met BioMCN uit is gegaan van een formaline-concentratie van 40 mg/l.

In de praktijk is dit niet het geval, omdat:

- a. De vergunningaanvraag is gebaseerd op 175.000 m³/j met daarin 4.000 kg formaline. De gemiddelde formaline-concentratie bedraagt dan 23 mg/l;
- b. BioMCN loost geen formaline en de hoeveelheid afvalwater van ChemCom en BioMCN verhoudt zich als 1 : 3.

De eindconcentratie formaline wordt daarmee 6 - 10 mg/l in plaats van 40 mg/l. Wanneer de immissie-toets met 10 mg/l wordt uitgevoerd wordt er wel aan het criterium voldaan. Daarbij wordt opgemerkt dat er bij de immissietoets geen rekening is gehouden met de afbraak van formaline en methanol in de *waste pit*. Het is op basis van metingen bekend dat er afbraak plaatsvindt omdat de vuillast bij het eindmeetpunt (na de *waste pit*) lager is dan de som van de lozingen voor de *waste pit*.

Op basis van het bovenstaande wordt de volgende conclusie getrokken: Uit de immissietoets blijkt dat de onderhavige lozing geen significante effecten heeft op het bereiken van de doelstelling voor de bovengenoemde stoffen. Ook leidt de lozing naar verwachting niet tot acuut toxische effecten voor waterorganismen en/of in het sediment levende organismen binnen de mengzone. Daarom worden er op grond van de immissietoets geen nadere eisen gesteld aan de onderhavige lozing.

3 *Stand van de veiligheidstechniek*

Bij de gecombineerde aanvraag voor de Wabo- en watervergunning heeft ChemCom ook het Veiligheidsrapport (VR) gevoegd. Het veiligheidsrapport en in het bijzonder de milieurisicoanalyse (MRA), zijn beoordeeld op volledigheid en juistheid aan de hand van de checklijst C2 "controlelijst volledigheid veiligheidsrapport" en de controlelijst C11 "Toetsgronden MRA" van de BRZO-werkwijzer.

Gecontroleerd is of het veiligheidsrapport en de milieurisicoanalyse (MRA) is opgesteld volgens de voorwaarden van de CIW-nota "Integrale beoordeling risico's onvoorziene lozingen". Ook is gecontroleerd of invulling is gegeven aan de eerdere beoordelingen van het VR en de MRA.

Op basis van de beoordeling zijn de volgende conclusies getrokken:

Met de aanvulling geeft de MRA in samenhang met het VR een volledig en juist beeld van de risico's van de onvoorziene lozingen voor het oppervlaktewater, als gevolg van calamiteiten.

De geschiktheid en implementatie van gegevens en beschrijvingen uit het VR en in het bijzonder de MRA zullen in de praktijk door RWS worden beoordeeld tijdens inspecties in het kader van BRZO.

5.1.3 Overwegingen ten aanzien van de maatschappelijke functievervulling door watersystemen

Beleid voor de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen

Het Nationaal Waterplan kent aan de Rijkswateren verschillende gebruiksfuncties toe die specifieke eisen stellen aan het beheer of gebruik van het betreffende rijkswater. De functies zijn nader uitgewerkt in het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswateren (BPRW). Voor het Eems-Dollardestuarium gelden de volgende functies:

- Natuur
- Zwemwater
- Koelwater
- Energie
- Scheepvaart
- Watersport en oeverrecreatie
- Beroeps- en sportvisserij
- Oppervlaktedelfstoffen
- Archeologie, cultuurhistorie en landschap

Uitgangspunt van het BPRW is dat in beginsel aan de eisen van de gebruiksfuncties wordt voldaan wanneer de basisfuncties veiligheid, voldoende water en schoon & gezond water op orde zijn. Voor de functies drinkwater, natuur, schelpdierwater en zwemwater gelden echter aanvullend op de basiskwaliteit wettelijke eisen voor de waterkwaliteit en/of het gebruik van de betreffende gebieden die voortvloeien uit Europese verplichtingen.

Zoals aangegeven in deze vergunning heeft het brengen van stoffen in het oppervlaktewaterlichaam geen onaanvaardbare gevolgen voor het voorkomen en beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste en de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische waterkwaliteit.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

6. Procedure

De Waterwet bepaalt dat op de voorbereiding van een beschikking tot het verlenen van een vergunning voor het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Awb en afdeling 13.2 van de Wet milieubeheer van toepassing zijn. In het Waterbesluit zijn hierop uitzonderingen gemaakt. Een dergelijke uitzondering is in dit geval niet van toepassing, zodat de reguliere voorbereidingsprocedure niet kan worden gevolgd.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

De samenhang tussen de Waterwet- en de Wabo-aanvraag is niet van dien aard dat deze invloed heeft gehad op de inhoud van de onderhavige watervergunning. Over de inhoud van de aanvragen en de inhoud van de onderscheiden vergunningen heeft regelmatig overleg plaatsgevonden met de provincie Groningen. Op deze wijze is er zorg voor gedragen dat de beide vergunningen in lijn zijn met elkaar en elkaar aanvullen.

Behandeling van zienswijzen

De aanvraag met bijbehorende stukken en de ontwerpvergunning hebben van 13 mei 2014 tot en met 23 juni 2014 ter inzage gelegen. Over de ontwerpvergunning zijn bij brief van 20 juni 2014 schriftelijke zienswijzen naar voren gebracht door ChemCom Industries BV te Farmsum.

De zienswijzen voor zover deze betrekking hebben op de ontwerp watervergunning luidt als volgt (citaat):

“Onder het kopje 'analysemethoden' wordt gesproken over de verschillende analysemethoden die worden gehanteerd door ChemCom en door Rijkswaterstaat. Tevens wordt aangegeven dat er ten aanzien van methanol nog een vergelijkend onderzoek moet worden uitgevoerd door ChemCom om aan te tonen dat de door ChemCom gehanteerde analysemethode volstaat als het gaat om de analyse van methanol in water. In het ontwerpbesluit wordt aangegeven dat, zolang er geen vergelijkend onderzoek is opgesteld met betrekking tot de analysemethode, de analysemethode van Rijkswaterstaat moet worden gehanteerd bij de analyse van methanol in water. Dit vergelijkend onderzoek is uitgevoerd en Rijkswaterstaat heeft daarvan een verslag gestuurd gedateerd 4 maart 2014. Hieruit blijkt dat de analysemethode van ChemCom volstaat voor de analyse van methanol in water. Op 17 april 2014 is er tijdens een inspectiebezoek gesproken met een ambtenaar van Rijkswaterstaat. Tijdens dit gesprek is besproken dat er kan worden ingestemd met de door ChemCom gehanteerde analysemethode ten aanzien van methanol, namelijk de gaschromatograaf met ethanol als interne standaard. Hierop gelet, verzoeken wij u om het definitieve besluit in het kader van de Waterwet aan te passen aan dit gegeven.”

Naar aanleiding van deze zienswijzen wordt het volgende opgemerkt:

Rijkswaterstaat bevestigt de conclusie dat het uitgevoerde onderzoek aantoont dat de door ChemCom gehanteerde analysemethode als een volwaardig alternatief in de vergunning kan worden opgenomen. Er wordt ingestemd met het voorstel om de definitieve vergunning aan te passen. De aanpassingen betreffen de overwegingen met betrekking tot de methanolanalyse (blz. 22) en bijlage 2 (Analysemethoden).

7. Conclusie

De in de vergunning opgenomen voorschriften waarborgen dat de doelstellingen van het waterbeheer voldoende worden beschermd. Op grond van de overwegingen bestaan er daarom geen bezwaren tegen het verlenen van de gevraagde vergunning.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

8. Ondertekening

De minister van Infrastructuur en Milieu,

namens deze,
hoofd van de afdeling Vergunningverlening,
Rijkswaterstaat Noord-Nederland,

9. Mededelingen

Voor meer informatie over dit besluit kunt u terecht bij de contactpersoon. De contactgegevens staan in de begeleidende brief bij dit besluit. De contactpersoon kan uw vragen beantwoorden en het besluit met u doornemen.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Om te bepalen of u meer informatie wilt, kunnen de volgende vragen en aandachtspunten u helpen:

Datum
3 juli 2014

- Is de inhoud van het besluit duidelijk en is helder wat het concreet voor u betekent?
- Kunt u beoordelen of het besluit inhoudelijk juist is of niet? Of heeft u behoefte aan een toelichting?
- Kloppen de gegevens over u in het besluit en heeft u alle gegevens verstrekt?

Nummer
RWS-2014/30303

Ook wanneer u andere vragen heeft over het besluit of de procedure, of wanneer u zich op een of andere manier heeft gestoord aan de wijze waarop bij de besluitvorming met u of uw belangen is omgegaan, kunt u contact opnemen.

Bent u het niet eens met dit besluit?

Dan kunt u op grond van de Algemene wet bestuursrecht beroep indienen bij de bestuursrechter. Met deze procedure legt u de zaak aan de rechter voor om te bepalen of Rijkswaterstaat het juiste besluit heeft genomen. U moet hiervoor wel belanghebbende bij het besluit zijn.

De volgende vragen en aandachtspunten kunnen u helpen bij het opstellen van een beroepschrift:

- Wat zijn de redenen dat u het met het besluit niet eens bent?
- Welk doel wilt u met uw beroep bereiken?
- Is het u voldoende duidelijk wat een beroepsprocedure inhoudt en weet u of u met deze procedure uw doel kunt bereiken? Kunt u uw doel op een andere, wellicht eenvoudigere wijze bereiken?

Hoe dient u beroep in?

Om in beroep te gaan bij de bestuursrechter moet u binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt, een beroepschrift indienen. U kunt uw beroepschrift sturen naar de rechtbank in het gebied waar u woont. Indien u niet zelf, maar namens een bedrijf of organisatie een beroepschrift indient dan kunt u het beroepschrift sturen naar de rechtbank in het gebied waar het bedrijf of de organisatie is ingeschreven.

In het beroepschrift moet in ieder geval het volgende staan:

- uw naam en adres;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u beroep instelt (bijvoorbeeld door de datum en het kenmerk van het besluit te vermelden) en zo mogelijk een kopie van het besluit;
- de reden waarom u beroep instelt;
- de datum en uw handtekening.

Voor de behandeling van een beroepschrift wordt een bedrag aan griffierecht in rekening gebracht.

Het indienen van een beroepschrift heeft geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit blijft gelden in de tijd dat uw beroep in behandeling is. Als u dit niet wilt, bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen heeft voor u, dan

kunt u een verzoek om voorlopige voorziening indienen. U doet dit door de Voorzieningenrechter van de rechtbank in het gebied waar u woont te vragen een voorlopige voorziening te treffen. Indien u niet zelf, maar namens een bedrijf of organisatie een voorlopige voorziening aanvraagt kunt u een voorlopige voorziening aanvragen bij de rechtbank in het gebied waar het bedrijf of de organisatie is ingeschreven.

De rechtbank zal daarvoor griffierecht in rekening brengen.

U kunt ook digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

Een afschrift van deze vergunning is verzonden aan:

1. Burgemeester en wethouders van de Gemeente Delfzijl, Postbus 20000, 9930 PA Delfzijl;
2. Provincie Groningen, Postbus 610, 9700 AP Groningen;
3. Natuur en Milieufederatie Groningen, Zuiderpark 16, 9724 AG Groningen;
4. Waddenvereniging, Postbus 90, 8860 AB Harlingen.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Bijlage 1: Begripsbepalingen, behorende bij de vergunning van de minister van Infrastructuur en Milieu, nr. RWS-2014/

In deze vergunning wordt verstaan onder:

1. 'Aanvraag': De aan deze vergunning ten grondslag liggende aanvraag is op 29 maart 2013 binnengekomen bij Rijkswaterstaat Noord-Nederland en geregistreerd onder nummer Wtw 10743;
2. 'Afwalwater': water waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen;
3. BPRW 2009-2015: het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswateren 2009-2015, zoals dat op 22 december 2009 in werking is getreden (te downloaden van www.rijkswaterstaat.nl)
4. 'Concentratie': het gehalte van een (som-)parameter, uitgedrukt in mg/l of µg/l;
5. 'Dagvracht': de vracht uitgedrukt in kg per etmaal bepaald als het product van de gedurende een etmaal geloosde hoeveelheid afvalwater en de concentratie in een etmaalmonster over datzelfde etmaal;
6. 'Effluent': afvalwater afkomstig uit een installatie waarin dit afvalwater een zuiveringstechnische behandeling heeft ondergaan;
7. 'Etmaalmonster': een representatief genomen monster van het afvalwater over een periode van 24 uur;
8. Kaderrichtlijn Water (KRW): richtlijn 2000/60/EG van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid;
9. KRW-waterlichaam: volgens artikel 2, lid 10, van de richtlijn 2000/60/EG is een KRW-waterlichaam een te onderscheiden oppervlaktewater van aanzienlijke omvang, zoals een meer, een waterbekken, een stroom, een rivier, een kanaal, een deel van een stroom, rivier of kanaal, een overgangswater of een strook kustwater;
10. 'Lozingspunt': een punt van waaruit afvalwater in het oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd/gebracht;
11. 'Meetpunt': een intern controlepunt;
12. 'Ongewoon voorval': een voorval waardoor nadelige gevolgen voor het oppervlaktewaterlichaam zijn ontstaan of dreigen te ontstaan;
13. 'Ontvangstdatum aanvraag': eerste datum dat de aanvraag ontvangen is bij een bestuursorgaan.
14. Oppervlaktewaterlichaam: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens de Wtw, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna;
15. 'Steekmonster': een op enig moment genomen monster van het afvalwater;
16. 'Gemiddelde concentratie': het voortschrijdend rekenkundig gemiddelde van 10 opeenvolgende concentraties in etmaalmonsters waarbij de etmaalmonsters niet noodzakelijkerwijs aaneengesloten genomen hoeven te zijn;
17. 'Vergunninghouder': diegene die krachtens deze vergunning handelingen verricht;
18. 'Voorzienbare bijzondere bedrijfsomstandigheden': andere dan de reguliere bedrijfsomstandigheden, niet zijnde een ongewoon voorval, zoals onderhouds- en reparatiewerkzaamheden, storingen, korte stilleggingen en het opstarten of het definitief buiten bedrijf stellen van een proces- of afvalwaterzuiveringsinstallatie of onderdelen hiervan.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

19. 'Warmtevracht' (bij een per dagmeting): De warmtevracht is gebaseerd op het daggemiddelde debiet en de daggemiddelde temperatuur op de lozingspunten gecorrigeerd voor de daggemiddelde innamentemperatuur;
20. 'Warmtevracht' (bij een uurmeting): De warmtevracht is gebaseerd op het momentane debiet en de lozings-temperatuur ter plaatse van de monsterput gecorrigeerd voor de innametemperatuur. Het temperatuurverschil tussen de innametemperatuur en het geloosde koelwater moet bepaald worden binnen een tijdspanne van 1 uur;
21. 'Waterbeheerder': de minister van Infrastructuur en Milieu, per adres de hoofdingenieur-directeur van Rijkswaterstaat Noord-Nederland, Postbus 2301, 8901 JH Leeuwarden.

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Bijlage 2: Analysevoorschriften, behorende bij de vergunning van de minister van Infrastructuur en Milieu, nr. RWS-2014/30303

De in deze vergunning genoemde stoffen en/of parameters dienen te worden bepaald volgens de voorschriften, vermeld in de 'methoden voor de analyse voor afvalwater' van het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI):

De monsternamen ten behoeve van de emissiemetingen ter controle van de naleving van de emissie-eisen voor het lozen wordt uitgevoerd volgens NEN-6600-1 (2009) en de conservering van het monster wordt uitgevoerd volgens NEN-EN-ISO 5667-3 (2012).

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30303

Stof/parameter:	NEN-nummer:
CZV	NEN 6633: 2006/A1: 2007 of cuvetten test Hanna gebaseerd op NEN 6633: 2006/A1: 2007
totaal-stikstof	NEN 6646: 2006 en NEN-EN-ISO 13395: 1997 of cuvetten test Hanna gebaseerd op NEN 6646: 2006
formaline	Fotometrisch (geen gevalideerde NEN of ISO-norm beschikbaar) of Formaldehyde in afvalwater (met titrando 808), code D6-A14 (mei 2010) gebaseerd op ISO 2227:1972 en - NEN
methanol	<i>Headspace</i> extractie of gaschromatograaf met ethanol als interne standaard (geen gevalideerde NEN of ISO-norm beschikbaar)

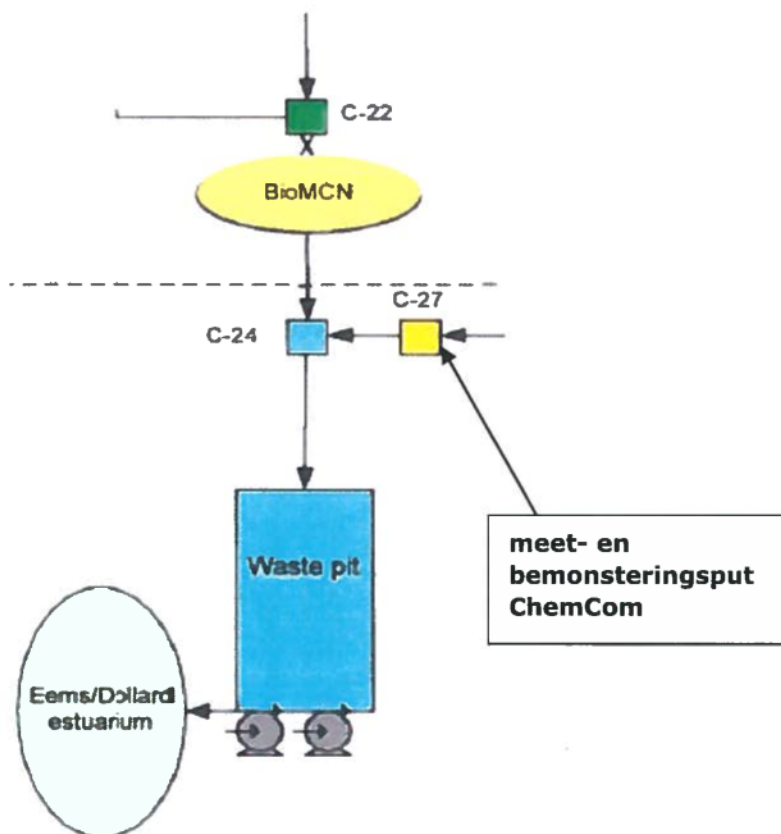

Bijlage 3: Tekening lozings situatie, behorende bij de vergunning van de minister van Infrastructuur en Milieu van 3 juli 2014, nr. RWS-2014/30303

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

Nummer
RWS-2014/30304

Bijlage 4: Bemonsteringsoverzicht afvalwater behorende bij de vergunning van de minister van Infrastructuur en Milieu, nr. RWS-2014/30303

**Rijkswaterstaat
Noord-Nederland**

Datum
3 juli 2014

De volgende bemonsteringen/ metingen van/ in het afvalwater vinden plaats:

Nummer
RWS-2014/30303

locatie	aard	frequentie	parameters
<i>waste pit</i> (ChemCom + BioMCN)	flowmeting	continu	debiet
	volumeproportioneel	dagelijks	bewaarmonster
	volumeproportioneel	elke 8 dagen	formaline, methanol, stikstof, CZV en pH (RWS- meting)
C27 (ChemCom)	flowmeting indicatief	continu	debiet
	volumeproportioneel	dagelijks	bewaarmonster
	volumeproportioneel	elke 8 dagen	formaline, methanol, stikstof, CZV en pH (RWS- meting)
C22 (BioMCN: alle bemonsteringen en metingen door BioMCN)	flowmeting	continu	debiet
	volumeproportioneel	dagelijks	bewaarmonster
	volumeproportioneel	elke 8 dagen	methanol, stikstof, CZV en pH (RWS-meting)
reactiecondensaat	mengmonster	per vrachtwagen	formaline, methanol, pH